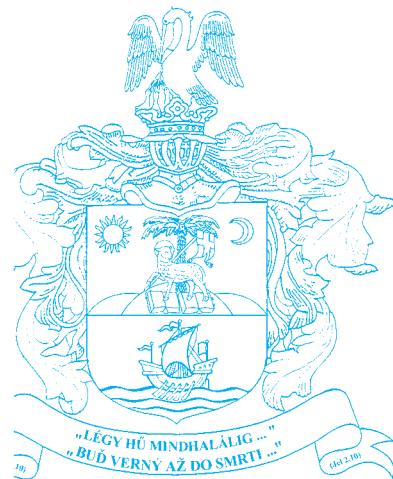

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXI. évfolyam

9. szám

Komárom, 2010. szeptember

Ára 35 cent

MEGMOZGATNI ISTEN KEZÉT

A komoly hitélet elképzelhetetlen komoly imaélet nélkül. Mi az ima, csupán mások által megfogalmazott, elolvasható, ismételtető szavak? Úgy gondolom, az imádkozás sokkal több ennél: beszélgetés Istennel! De hogyan történik?

A Bibliából tudjuk, hogy van, amikor Isten közvetlenül szól az emberhez. „...és szólítá őt Isten a csipkebokorból mondván: Mózes, Mózes” (2Móz 3,4b). Van, hogy az álmokon keresztül szól, figyelmeztet, indít valamire: „És monda az Isten néki álomban...” (1Móz 20,6a). Azonban nehogy abba a tévhitbe essünk, hogy minden álmot üzenetnek vegyünk, mert ez nem kedves az Úr előtt: „...hamisságot látnak és üres álmokat beszélnek...” (Zak 10,2a).

Isten hozzánk, ma élő emberekhez elsősorban az ő igéjén keresztül szól. Nincs olyan élethelyzet, amire ne lenne meg a válasz a Bibliában. Az Úr az ő örök érvényű szavai által szól hozzánk. Ezért olyan fontos, hogy naponta olvassuk a Szentírást, mert ha nem így teszünk, akkor könnyen szem elől tévesztjük az Isten akaratát. Ugyanígy szól és vezet az Úr az igehirdetés által is. Alázattal, de hittel valljuk: Isten általunk, lelkipásztorok által ma is szól az igehirdetéseken keresztül mindannyiunkhoz.

És van még egy különös módja annak, ahogyan Isten tud bennünket vezetni: amikor bennünk él: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2,20a). Ez nem azt jelenti, hogy ilyenkor már nem kell ígét olvasni vagy templomba járni. Nagyon is kell! Ez az állapot egyfajta teljes lelki közösség az Úrral, amikor az ember nem a maga gondolatai, értékrendje által ítél meg élethelyzeteket, hanem az Úr szerint. Belsőleg, Lélek által vezet Isten az ő gyermekét.

De megkérdéznénk azt is, hogy hol van az imádság helye. „Te pedig amikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyáddhoz...” (Mt 6,6a). Jézus arra tanít, hogy ne másoknak imádkozunk, mintegy tetszelegve előttük. A „belső szoba” annyit tesz, legyen olyan hely, ahol elcsendesedhetünk, beszélgetünk az Úrral. És ez történhet bárhol: lakáson belül, az udvaron, az erdőben sétálva, vízparton – egyszerűen ott, ahol belső, lelki közösségben tudunk lenni Istennel. Jézus tulajdonképpen négy szemközti

együttlétre biztat bennünket az Atyával. De ne feledkezzünk meg az imaközösség ajándékairól sem, amikor egymás bizalmát élvezve közösen tudunk az Úr elé menni!

A következő kérdés az lehetne, hogy mikor imádkozunk. Isten igéje nem szabja meg nekünk, hogy mikor kell elcsendesednünk, valami jobbat mond ennél: „Szüntelen imádkozzatok. Mindenben hállákat adjatok; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok” (1Thessz 5,17–18). Imádkozni, Istennel beszélgetni tehát bármikor lehet, nincs megszabott ideje. Lehet reggel, este, fűnyírás közben, orgonaszónál – bármikor. Ám van egy nagyon is alkalmas időpont, amikor mennünk kell az Úr elé: amikor megkeseredik a szívünk. Amikor elcsüggedünk,

feladni készülünk valamit, amikor valaki ellen felferjed a szívünk... Ilyenkor rögtön menni kell az Úrhoz! Sokszor megtapasztaltam, hogy indulattal vagy csalódottan estem térdre előtte, és mire áment mondtam, mintha minden megváltozott volna. Ne cipeljük feleslegesen a terheket, inkább tegyük le!

És hogy miért imádkozunk? Hogy megmozgassuk Isten kezét. „Kérjétek és adatik néktek...” (Mt 7,7a). Isten persze ismeri az életünket, és tudja, hogy mikor van szükségünk a segítségére, de mégis azt mondja: kérjétek. Szeretné látni, hallani, hogy mi benne bízunk, tőle várjuk a megoldást. Ugyanakkor tudnunk kell, hogy Isten nem automata (bedobom az érmét, megnyomom a gombot, kijön a választott termék), nem úgy működik a dolog, hogy bármit kérünk (még ha tisztá

szívűből is tesszük), Isten azonnal megadja. Ő ugyanis jobban tudja, mire van szükségünk, mint mi magunk, és azt adja, amire valóban szükségünk van az épülésünkhöz.

Egyszer egy evangelizációt több lelkész közösen szervezett. Amikor véget ért, az egyik gyülekezeten sokkal nagyobb áldás volt tapasztalható, mint a többin. Később kiderült, hogy a sorból kilógó gyülekezetben egy ima-szolgálat is zajlott: néhányan az egész evangelizáció ideje alatt kitartóan és buzgón imádkoztak a gyümölcsökért. „...hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged, és te dicsőítsz engem” (Zsolt 50,15). Miért imádkozunk? Hogy megmozgassuk Isten kezét!

Szuhay György

Illusztráció (Esztergályos István felvétele)

Szikszai Béni

JÉZUS KRISZTUS, ÚR!

*Zengi majd minden:
felhő az égen, madár a légben,
szivárvány lepke színes virágon,
minden teremtmény széles világon,
fürdőző veréb a szürke porban,
fülemüle árnyas bokorban.
Sorban jönnek a bűnvalló szívek,
hívek, kik egykor hűtlenek voltak,
keresztről, vérről, sose daloltak.
Most verje a szívünk, zengje a szánk:
kegyelme gazdagon árad ki ránk.
Daloljunk hát, hogy hallja meg minden
földön, pokolban, a fényes égben,
lépjén mindenki e dal ütemére:
Jézus Krisztus Úr,
az Atya Isten dicsőségére!*

Az ÚR színe előtt

Úr Jézus, nyújtsd nekünk szent kezed. Hívj minket magadhoz a sira-
lom völgyéből. Te vagy a remény-
ségünk, üdvösségünk, mindenünk;
gyújtsd fel szívünket szereteted tü-
zével, hogy keltse fel bennünk a vá-
gyat, hogy Téged lélekben átöleljünk
és ne engedjük el. Benned jött el a
kegyelem és az igazság, érijen el
minket is. Te békességet ajándékoz-
tál, hadd legyen a miénk is. Üdvözi-
teni akard a bűnösöket, ezért üd-
vözíts minket is. És mivel látod az
apróságokat is, taníts meg minket ki-
tartani a szükség, a megvetés, a
gyalázat, az üldözés és a gyász ide-
jén, és taníts meg minket követni Té-
ged a kereszt útján a Te szenvedé-
sedben, hogy mi is részesei lehes-
sünk a Te dicsőségednek az örökké-
valóságban. **Ámen.**

Gottfried Arnold

Ne nyugtalankodjunk, higgyünk!

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek:
higgyetek Istenben, és higgyetek énben-
nem” (Jn 14,1). Jézus e szavakkal biztat,
bátorít és lelkesít a jövőre nézve. Ha mé-
lyebben belegondolunk és átéljük az Ige
szavait, rájövünk, hogy tulajdonképpen
nincs miért nyugtalankodnia a mi szí-
vünknek. Történjen velünk bármi is, Isten
lát minket, vezet, amíg elérkezünk a célig
– oda, ahol hitünk szerint már nincs fájdal-
om, sem könny, sem jankajlás, sem sírás,
sem halál: egyedül élet van, méghozzá
örök élet.

Az Úr pontosan tisztában van azzal,
hogy mennyi minden miatt képes mégis
nyugtalankodni az ember. Ezért is szól az
Ige számtalanszor a megnyugvásról. „Ne
aggódjatok tehát a holnapért, mert a hol-
nap majd aggódik magáért: elég minden
napnak a maga baja” (Mt 6,34). Ne
nyugtalankodjék hát a szívünk, higgyünk!
– hangzik a krisztusi biztatás. De hogyan
nyugtalankodna a szíve annak, aki az or-
vosi rendelőben az ajtónyitásra vár, hogy
elébe tárják a vizsgálati eredményeket!
Ne nyugtalankodjon a szülői szív a gyer-
mekéért? Ne nyugtalankodjék az ember a
gazdasági krízisben vagy a diák a vizs-
gáira várva? Ne nyugtalankodjék a szív,
ha kisebbségi jogainkról van szó, vagy
épp a klímaváltozásról hallunk híreket?
Hogyan kérhet ilyet valaki?!

Ne tévesszük szem elől, hogy ki az, aki
ezt kéri tőlünk! Nem más, mint maga Jé-
zus, a mi Megváltónk és Szabadítónk! Tö-

le nagyobb külső és belső viharokat senki
nem élt át, magára véve ezzel minden kint
és nyugtalanságot is. Mi általa nyerhetjük
el a békességet, a kegyelemteljes, áldott
békességet, mégpedig hit által, a Szentlé-
lek segítségével. A krisztusi biztatás meg-
tapasztalhatóvá válhat, ha kitárjuk szí-
vünk ajtaját, és engedjük magunkat vezet-
ni az által, akit Jézus hagyott hátra ne-
künk: a Vigasztaló, a Pártfogó, azaz a
Szentlélek által! Azonban mindez a meg-

nyugvás csupán hit által lehet a miénk.
Ezért is kéri Jézus tőlünk: „Ne nyugtalan-
kodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és
higgyetek énbennem.”

A zsidókhöz írt levél írója így vall: „A
hit pedig a remélt dolgokban való biza-
lom, és a nem látható dolgok létéről való
meggyőződés” (11,1). Augustinus hason-
lóan fogalmaz tanításában: a hit szót a
Szentírásban nem az ismeretre kell érteni
– ez megvan az istentelenekben is –, ha-
nem arra a bizalomra, amely megvigasz-
talja és felemeli a megrettent szíveket.

A krisztusi biztatás minden időben erőt
ad, és bátorítja a tanítványt. Amikor az
ember betegágyon fekszik, amikor orvosi-
lag valakit gyógyíthatatlannak mondanak,
amikor valaki fél a munkahelye elveszté-
sétől, a megélhetési gondoktól, akkor nem
az a megoldás, hogy hátat fordít annak,
akitől a legnagyobb ígéret és erőforrás
jön! Nem szabad megfutamodnunk, nyug-
talankodnunk vagy „miért?” kérdéseket
feltennünk. Gondoljunk arra, hogy ami-
kor kevés az emberi szó, ha elhalkul a fe-
lebaráti biztatás, Jézus akkor is – láthatat-
lanul bár, de – ott van velünk. Krisztus az,
aki fogja a kezünket, szavai bátorságot
adnak minden földi teher elviseléséhez.

Jézus kitért karokkal vár minket, a kér-
dés csak az, hogy mi nyújtjuk-e felé a ke-
zünket. Van-e igényünk a békességre, a
nyugodt szívre? S ha igen, mit teszünk
meg érte? Rá merjük-e bízni életünket ar-
ra, aki életét adta értünk? Emberi gyarló-
ság, hogy olykor mégis nyugtalankodunk,
azonban mindig van választásunk: enged-
jük-e, hogy úrrá legyen rajtunk a félelem,
az aggodalom, vagy tudjuk, hogy élő re-
ményiségünk van, romolhatatlan, hervad-
hatatlan (1Pt 1,4). Vajon mi van a mi szí-
vünkben? Nyugtalankodás vagy hit és Is-
tenbe vetett bizalom?

Adja az Úr, hogy megtalálható legyen
bennünk a hit, mert általa lehetünk erősek,
általa van győzelmünk! Így induljunk
útjainkra mindennap, szívünkbe vésvé a
jézusi kérést: „Ne nyugtalankodjék a ti
szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek
énbennem.”

Sándor Veronika

ÚJ POZÍCIÓBAN – TERVEKKEL TELE

Molnár Árpád zsinati tanácsos a missziói lelkületről

Molnár Árpád a teológia után Rozsnyóra került, és megválasztása után több mint tizenhárom éven át volt nemcsak hűséges lelkipásztor a gyülekezetnek, hanem ha kellett, a városban élő, egyre apadó magyar evangélikus közösséget is szolgálta. Ez év elején azonban kapott egy új, az eddigétől eltérő szolgálati lehetőséget Fazekas László püspöktől, akinek személyi titkára és egyben missziói tanácsos lett. Az ajánlatot alaposan megfontolva mondott igent a felkérésre, és áprilisban már el is foglalta új helyét Komáromban. A tanév végéig azonban – a családjára való tekintettel – még szolgált a gyülekezetében is. A rozsnyóiaktól való hivatalos búcsúzására márciusban, a költözésre a nyári hónapokban került sor. Az eltelt időszak alatt Molnár Árpád igyekezett feltérképezni a lehetőségeket az új beosztását illetően, és körvonalazódnak számára azok a tervek is, amelyeket szeretne megvalósítani az elkövetkezendő években.

– A Zsinati Elnökség megbízásából Fazekas László püspök keresett meg és ajánlotta fel ezt az új munkakört, hogy püspöki titkár és missziói tanácsos legyenek. Annak ellenére, hogy sokat foglalkoztatott a változtatás kérdése, gondolkodási időt kértem, és végül úgy döntöttem, elfogadom az ajánlatot. Ebből a két munkakörből főleg a missziói tanácsosi az, ami igazán foglalkoztat és izgat. Nagyon fontosnak tartom ugyanis a gyülekezetek életében a missziókat az előmozdítását.

– Nem tart-e attól, hogy egy idő után hiányozni fog Önnek a gyülekezeti közösség?

– De igen, viszont engem megtalálnak a feladatok. Inkább az esik nehezemre, hogy megkülönböztessem a fontosat a kevésbé fontostól. Az új munkaköröm egyre bővül, és olyanok is megkerestek már, akiknek lelkigondozásra volt szükségük. Aztán itt vannak a missziói bizottság keretében elkezdett ügyek és munkák, amelyeket koordinálni kell.

– Püspöki titkárként mi lesz a feladata?

– A püspök úr levelezésének, ügyeinek intézése, idejének kézben tartása, három nyelven tartani a kapcsolatot a belföldi és külföldi partnerekkel, tehát az adminisztrációjának a megkönnyítése. Ez azonban nem vesz el tőlem olyan sok időt, hogy ne tudjak foglalkozni a másik megbízatással, a misszió ügyével, amit sokkal

fontosabbnak tartok, és a szívemhez is közelebb áll.

– És mit takar a missziói tanácsosi munkakör?

– Úgy látom, lesz ennek a feladatkörnek előnye és hátránya is. Az előnye, hogy nincs mire alapozni, a nulláról kell elkezdni a kiépítést. A hátránya pedig az, amiből az előnye adódik: nincs előzménye, ezért ezzel bizonyos stressz és feszültség is együtt jár. Mégis óriási előnynek tartom, hogy ki lehet valami újat építeni azokkal, akiknek fontos a misszió ügye, illetve akik gondolkodásában már paradigmaváltás történt. Munkám célja arra irányul majd, hogy megértsék: a

Molnár Árpád (középen) február végén a csucsonyi gyülekezetből is elbúcsúzott

misszió egyházunknak nem egyik területe a sok közül, hanem egy állapot, ami-ben vagy benne vagyunk, vagy nem. Ettől vagyunk egyház. De ha nem vagyunk benne igazán, akkor csak egy klubtevékenységet folytatunk, és nem különbözünk egy focicsapattól. A missziókat az életünk, a szolgálatunk lényegének kell lennie. A második dolog, ami ezzel összefügg, hogy a Zsinat már tavaly a maga kebeléből megválasztott egy háromtagú missziói bizottságot, két magyar és egy szlovák taggal. Egyházunknak van egy missziós lelkipásztor Batta István személyében, aki a bizottsággal együttműködik, nagymértékben segíti a munkát, és közösen tervezzük ennek a feladatnak a jövőbeli lépéseit. Így sikerült egyfajta irányt kidolgoznunk külsősök bevonásával, igazi csapatmunkában, amit az egyház Zsinata jóváhagyott. Ennek alapján lett az idei év a misszió évének kihirdetve. Ezt nagyon lényegesnek tartom. Az idősebb testvérektől tudom, hogy a Zsinat az ötvenes években kitiltotta a missziós lelkületet az egyházból. Nekünk pedig sikerült ezt Isten kegyelméből visszahozni. És ez nagy dolog!

– A református egyházban sokféle misszió működik. Mire vonatkozna az Ön szolgálata?

– Nem tanácsokat akarok osztogatni. Ez egy olyan szolgálat, amelynek a lényege a koordináció, közvetítés, kapcsolatok kiépítése és összetartása. Egyfajta szervizmunka, amely segíti az egyházmegyékben a gyülekezetek szintjén is a missziót. Eddig már két alkalommal valósult meg például az egyházmegyei missziói előadók találkozója, akik az ott kapott missziói víziót továbbították a lelkészgyűlések felé. Ezekkel kapcsolatban már kaptunk visszajelzéseket, amivel tovább tudunk dolgozni. Ennek keretében valósult meg például január végén Rimaszécsen a reménybeli roma pásztorok találkozója. Vannak már teológusok és hitoktatók is, akik kijárnak a többségében romák által lakott falvakba, és alkalmakat tartanak nekik. Úgy vélem, elindult valami, amit támogatni kell – szaktanácsadással vagy az ezen a területen nagy tapasztalatokkal rendelkező magyarországi testvérek bevonásával.

– A gyülekezetek lelki élete nagymértékben függ a lelkipásztoroktól...

– Istennek hála, folyamatban van egy nemzedékváltás. Nagy örömmel fogadom azokat a visszajelzéseket és információkat, amelyek arról szólnak, hogy két-három lelkész rendszeresen összejár. Igét olvasnak, imádkoznak, együtt terveznek, ötleteket adnak egymásnak, és így hatékonyabban tudnak szolgálni a maguk gyülekezetében. A Fiala Reformátusok Szövetsége is tovább végzi a maga tevékenységét. Vannak pozitív példák arra, hogy a megüresedő gyülekezetekbe tette kész fiatalok kerültek; a tőlük érkező impulzusok már éreztetik hatásukat a gyülekezetek életében is. Most már ott tartunk, hogy jó lenne indítani egy ifjúságvezető-képzőt. A Magyarországi Református Egyház nagy tapasztalatokkal rendelkezik ezen a téren. Lehetőség nyílik arra, hogy a Magyarországon már működő ifjúságvezető-képzőt importáljuk az egyházunkba, és ebbe a képzésbe be lehetne vonni a kárpátjai fiatalokat is. Ezen a téren is szeretnénk előrelépni. Vannak tehát terveink.

Iski Ibolya

A csallóközi Fel-sőgelléren 225 éve, 1785 szeptemberében született a 19. századi magyar

költőnk jelentős alakja, Kazinczy Klára, aki a költő, politikus Pálóczi Horváth Ádámnak, a dunántúli egyházkerület főgondnokának a harmadik felesége volt. Ebbéli minőségében Pálóczi Horváth hagyatékának gondozójává lett, és megőrizte a költő-író, nyelvújító Kazinczy Ferenc Pálóczi Horváthtal folytatott levelezését is.

S. Sárdi Margit *A Göcseji Helikon költőnői* című könyvének előszavában ezt olvashatjuk: „Kötetünk négy költőnő életművét tartalmazza: Dóczy Teréziát, Kazinczy Klárát, Tuboly Erzsébetét és Tuboly Rozáliát. A Göcseji Helikon néven ismert, rövid életű költőnői társulás az 1810-es években működött Zala vármegyében. Nevét, akárcsak társaságá szervezését, Pálóczi Horváth Ádámnak köszönhetette, aki élete utolsó évtizedében, földrajzilag és szellemileg már kívül kerülve az irodalmi élet fősodrán, a helyi irodalmi élet szervezésével kötötte le kifogyhatatlan alkotói energiáit; halálával a társaság föl is bomlott.

A költőnői kör példaadója Dóczy Terézia volt, akit számos szál köt össze a 18. századi nőköltők verses panaszáival, a költészet feladatát tekintve azonban ugyanúgy vélekedtek, mint Pálóczi Horváth Ádám, s műveik java része alkalmi jellegű: verses levél, névnapi köszöntő, ünnepi vers, amelyeket leginkább az a nem túl széles nemesi társaság tudott élvezni és értékelni, amelynek közegében született. Ez főleg Dóczy Terézia munkásságában szembeötlő, akinek 8 egyéb témájú verse mellett 15 verses levele maradt fenn. A három ifjabb költőnő fogékonyabb volt a szentimentalizmus líraibb témáira, hangulataira, de a Tuboly-nővérek (valószínűleg legfiatalabbak lévén s még híján a személyes élettapasztalatoknak) poétai éleselméjűségeket inkább olvasmányélményeik nyomán támadt gondolataik verse foglалásával csillogtatták. Kazinczy Klára lehetett köztük a leglíraibb tehetség s a jelek szerint az egyetlen, akinek számára nemcsak a retorika vezérelte a versszerzést, hanem a képszerűség és a hangzásvilág is. Bizonyára nem véletlen, s nem csupán Pálóczi Horváth Ádám érdeme, hogy a négy költőnő közül egyedül ő kapott lehetőséget arra, hogy a Keszthelyi Helikon ünnepségein versét fölolvashassa, s ő az egyetlen, akinek egy verse nyomtatásban is megjelenhetett, míg a másik három költőnő mutatóványul megküldött verseire Kazinczy Ferenc nem reagált.”

A csallóközi Gellér temetőjébe belépve rögtön balra, egy alig fél méter magas síremlék található. Felirata: Itt nyugszik Ns Kazintzy János Élt öt napokat 1791. Az anyakönyvben pedig ez a vonatkozó bejegyzés található: „1791. 9. 20. ...Johannis Kazinczy filius Johannes 5 dies.” A sírban a gyülekezet első megválasztott prédikátorának a kisfia nyugszik...

A türelmi rendelet után négy egymáshoz közel fekvő település (Felső- és Alsógellér, Nemes- és Várbogya) református népe egy anyae gyházközséggé szerveződött, és 1783. október 1-jén megválasztotta lelkészének az akkor harmincéves Kazinczy Jánost, aki előtte komáromi káplán volt. Csaknem kilenc évig maradt Gelléren, a szolgálati helyei közül itt töltötte a leghosszabb időt. Ő kezdte meg a gyülekezet saját anyakönyvének vezetését, és az ő szolgálati ideje alatt épült fel 1784 és 1786 között az akkor több mint hatszáz lelket számláló gyülekezethez méretezett

Csallóközi születésű a Göcseji Helikon tagja 225 éve született Kazinczy Klára, első költőnőink egyike

templom (mára ennek a létszámnak alig kétharmada maradt).

A név hallatán

felmerülhet a kérdés – amint bennem is felmerült –, hogy vajon a gelléri prédikátor nincs-e rokoni viszonyban a költő, nyelvújító, kufsteini várfogságot is elszenvedő Kazinczy Ferencel, hiszen kortársak voltak. Kazinczy Ferenc családfájában kapcsolatot nem találtam, így aztán hosszú ideig nem is foglalkoztam tovább a témával, pedig mint később kiderült, ha rokoni kapcsolat nem is fűzte őket egymáshoz, szellemi és kulturális annál inkább, illetve egy jóval fontosabb és érdekesebb is. [Rokoni kapcsolatról kölcsönösen nem tudtak, bár Kazinczy János is azon a tájon született, ahol Kazinczy Ferenc (ő Érsemjénben látta meg a napvilágot), mégpedig 1753-ban a Bihar megyei Nyíracsadon, ahol édesapja, Kazinczy István volt a falu református prédikátora.]

A gelléri keresztelési anyakönyv bejegyzései szerint Kazinczy Jánosnak – felesége Juhász Katalin volt, akivel feltehetően 1784-ben házasodott össze – itt négy gyermekét tartották keresztvíz alá: 1785. szeptember 4-én Klárát, 1788. március 19-én Katalint, 1790. március 16-án Józsefet és 1791. szeptember 17-én Jánost. Utóbbi ötnapos korában, szeptember 20-án meghalt, tehát kétna-

pos korában keresztelték meg. Feltehetően a többi gyermeknél is ez volt a gyakorlat, így Klára vélelmezhető születési dátuma: 1785. szeptember 2.

Ezt a dátumot eddig a magyar irodalomtörténet nem ismeri, a kutatók a gelléri anyakönyvig nem jutottak el. Péterffy Ida irodalomtörténész *Kazinczy János somogyi prédikátor könyvtára* című tanulmányában (amit talán az 1970-es években írt) hivatkozik is erre: „Az említett községek napjainkban Szlovákiához tartoznak, onnan a területileg illetékes esperes segítségével nem sikerült többet megtudnom Kazinczy János működéséről, családi eseményekről, mert a régi anyakönyvek ismeretlen helyen vannak. Így csak később feljegyzett adatokból visszakövetkeztetve tájékozódhatunk, feltevésekre hagyatkozva.”

1816-ban Kazinczy János már a Tolna megyei Nagyszékelyben szolgált, és egy ott írt életrajza alapján Péterffy Ida jól tudja, hogy Klára még a csallóközi szolgálata idején született (úgy véli: 1784 és 1792 között). A már említett S. Sárdi Margit viszont egy egészen más feltételezés alapján Klára születési idejét 1794 és 1800 közé teszi. Ez az időeltolódás viszont olyan további feltevésekhez vezet, melyeknek az illusztrálására éppen Kazinczy Klára egyik verséből (*Az állhatatos Thália, akinek képében a Keszthelyi Helikon ünnepit üli*) vett idézet – mellyel a férjhezmenetele körüli szóbeszédre utal – a legalkalmasabb:

„Mégbékéltetek-e vélem ti is, mint megengedett
Phoebus Atyánk, midőn rólam az a hír kerekedett,
Hogy letévén pártámat, a hajadonok bélyegét,
Odahagytam ama kedvelt kilenc szűzek seregét?
Méltán kérdelem, mert a tündér Hír, az a virgonc állat,
Kinél tíz füllel s száz nyelvvel megy a serény szolgálat,
Ki két-három óra alatt száz mértföldet is elfut,
S hozzá illő hanggal hirdet mind vígat, mind szomorút;
De amellet ahány várost áthalad vagy visszajő,
Csuda teste mindannyiszor nagyobbra-nagyobbra nő...”

Tóth Mihály

(Befejezés a következő számban.)

Kazinczy Klára férje, az irodalom-szervezéssel is foglalkozó Pálóczi Horváth Ádám

Ha a szónak súlya van, elég a halk hang (a túlzott hangerő könnyen félrevisz, „segít” elterelni a figyelmet a lényegről). Megtapasztalta ezt Illés próféta is, akit a barlangban rejtőzködésekor Isten ilyen módon szólított meg.

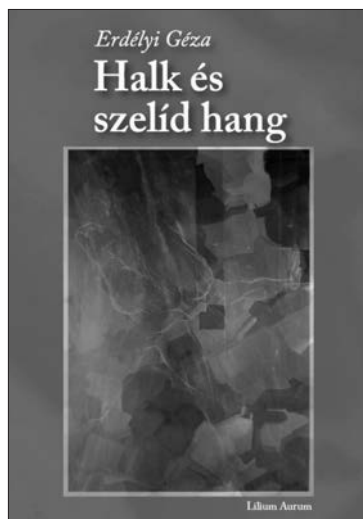
Szelíd hangnemet képvisel Erdélyi Géza legújabb gyűjteményes kötete is, bármilyen kemény dolgokat mond is ki a szerző. Felfigyeltető, hogy a szelídség nem megy a határozottság rovására, sőt inkább ráerősít. Létkérdéseink lényegének feszegetése így válik sok esetben intéssé, maradandó jellé; legyen szó népünk történetének elszomorító eseményeiről, az ünnepvárás csodájáról, önfeladásunkról, az éneklés magasztosságáról vagy éppen egy lelkészbeiktatás örömteli alkalmáról.

A kötetbe egyébként – a szerző *Erőt kaptok, és tanúim lesztek* című korábbi könyvéhez hasonlóan – különféle jellegű írások (igehirdetések, alkalmi beszédek, kiselőadások stb.) nyertek besorolást, sőt néhány temetési beszédét is olvashatjuk. Az egykori tanárideál (Turczel Lajos), a jeles költővé emelkedett komáromi diák-társ (Zs. Nagy Lajos), a nálunk szinte magyarrá lett Uwe-Martin Schmidt jókai missziós lelképásztor, vagy a férfikor delén a sorból kidőlt parlamenti képviselő (Komlószy Zsolt) ravatalánál egyaránt hirdette Erdélyi

HALK ÉS SZELÍD HANG

Géza, hogy „életünk – legyen az rövid vagy hosszú – nem a semmibe hullik alá”.

Hitet tesz amellett, hogy szülőföldünkön magyarként való megmaradásunkhoz „erős támaszunk lenne az állampolgárság”. Az idézet a 2004 decemberében megtartott csúfos magyarországi népszavazás előtt Budapesten elmondott igehirdetéséből va-

ló. Amikor a kötet megjelent (a múlt év végén), még nem tudhattuk, hogy a kérdés pár év múltán ismét napirendre kerül, és megnyugtató rendezése helyett politikusi szűkkeblűség és megalapozatlan félelmek miatt újabb bonyodalmak következnek...

A kötethez a jó barát, **Liptay Lothar** írt előszót, aki visszatekint közös életútjukra, és felvillant bizonyos jellemző dolgokat a szerző földi pályája kapcsán: „...a munkát magunknak kell elvégeznünk – ahhoz pedig jó felkészültség kell. Ennek a felkészültségnek a megszerzésére indult el a hozzá vezető iskolák hosszú lépcsősorán, ám a zsenge korban kiálmodott életcél, a missziós állomás helyett végül is a püspöki szék kevésbé romantikus, de semmivel sem kevésbé munkáigényes állomásáig jutott.”

Összegző jellegű az a két, **Koncsol Lászlónak** adott interjú is, amelyek zárják a kötetet: bennük a két választási időszakon át tartott egyházkormányzói eredményeiről ad számot a szerző.

A. Kis Béla

(*Lilium Aurum, Dunaszerdahely 2009*)

Feladvány

Melyik bibliai részben van megírva, hogy Isten halk és szelíd hangon szólította meg Illést?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **október 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A júniusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint az inkarnáció testet öltést, megtestesülést jelent.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a szerkesztőség jóvoltából – könyvjutalomban: **Családi Irén** (Nagymegyer) – *Mezey Tibor A szív bölcsessége* című könyvét, **Peti Sándor** (Hardicsa) – *Végh Tamás A nagy szabadság* című munkáját, míg **Sápos Gyula** (Nagykapos) – az *Ama kegyelemnek mennyei harmatja* című válogatást kapja.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Fókuszban: A SZENTLÉLEK

A Szentháromság harmadik személyére fókuszál a Híd című evangélikus magazin idei II–III., összevont száma. Arra a személyre, akinek a nevét (pneuma) magyarul nem vagyunk képesek teljesen visszaadni (a szabadegyházak például a Szent Szellem kifejezést használják).

A lapszámból megtudhatjuk, mit tanít az evangélikus egyház a Szentlélekről, és több evangélikus lelkész is kifejti meglátásait és -tapasztalásait a Szentlélek munkájával kapcsolatban. Majd a szerkesztési elvekhez híven történik kitekintés is: egy cikk Kálvinnak, a Szentlélek teológusának a felismeréseit hozza közel az olvasóhoz, egy másik pedig a karizmatikus mozgalmat (és vadhajtsáit) ismerteti.

A lap másik részét az Élő víz rovatai teszik ki. Döbbenetes adatok olvashatók benne a világ „legsötétebb” országában, Észak-Koreában élő keresztények szenvedéseiről. És megrendítő egy leány bizony-

ságtétele, aki szén-monoxid-mérgezésben egyszerre meghalt szülei temetésén a Lélektől kényszerítve lépett a mikrofonhoz...

–akb–

GYŰLEKEZET A NYELVHATÁRON

A hardicsai iskola egykori épületében lesz az imaterem

Hardicsa Töketerestől öt kilométerre délre, a Trnávka folyó partján fekszik. A 2001-es népszámlálási adatok szerint 1201 lakosából 1117-en vallották magukat szlovák, 67-en pedig magyar nemzetiségűnek. Száz évvel korábban a lakosság többsége még magyar volt, de jelentős szlovák kisebbséggel. A községben a reformátusokon kívül élnek még görög és római katolikusok, pravoszlávok, valamint Jehova tanúi is.

A református gyülekezet a 2009-es választói névjegyzék szerint 293 lelket számlál, de a gyermekekkel együtt több mint háromszáz van. A község a nyelvhatáron húzódik (a környező települések reformátusai már szlovák ajkúak), ezért már erre a gyülekezetre is jellemző a kétnyelvűség. A gyülekezet élére 2002 novemberében került **ifj. Demes Tibor**, akit 2004-ben választottak meg (előtte harminchárom éven keresztül az édesapja szolgált itt).

A községre a vallási sokszínűség jellemző, de a reformátusok vannak a legtöbben. A vasárnap délelőtti istentiszteleten 80–90-en vesznek részt, a délutáni alkalmon 40–50-en vannak jelen az Isten házában. Mivel Hardicsa kétnyelvű gyülekezet, ezért egyik héten magyarul, a másikon szlovákul tartják az istentiszteletet. Ezt a rendszert idén februárban vezették be, korábban a vasárnapi alkalmak kétnyelvűek voltak: a gyülekezeti tagok magyarul énekeltek az énekeket, és a magyar prédikáció után elhangzott egy ugyanolyan hosszúságú szlovák nyelvű igehirdetés is, imádsággal együtt. (Ez a megoldás többeknek nem felelt meg, ezért kellett változtatni.)

A kereszttelők, házasságkötések és temetések alkalmával viszont mind a két nyelven szolgál a lelkipásztor. A gyermekistentiszteletek jórészt szlovák nyelven zajlanak, de magyarul is szólnak a kicsikhez, hogy ehhez a nyelvhez is kötődjenek. Ennek ellenére a többségi nemzetbe való beolvadás folyamatos a községben, és a magyar nyelv használata sajnos eltűnően van a gyülekezetben is. Érdekes módon a bibliaórákat inkább magyarul tartják meg. Aki nem érti teljesen ezen a nyelven a magyarázatot, annak szlovákul is elmondja a lelkipásztor.

Mivel Hardicsán még vannak magyar nyelvű istentiszteletek, ezért a környező szlovák református gyülekezetek csekély számú magyar nemzetiségű reformátusai (például a pár kilométerre lévő járási

szék-helyről, Töketeresről) is ide járnak, hogy anyanyelvükön hallgassák Isten ígé-jét. „Ravasz László mondta egykor, hogy az egyháznak az iskola a virágoskertje. Magyar iskola viszont már rég nincs a községben, így a korábbi többség nyelve kihalóban van, és már

csak az egyházköz-ség az a hely, ahol még magyarul is meg tudják értetni magukat az emberek. Annak ellenére, hogy nagy az asszimiláció, mindent megteszünk azért, hogy amíg lehet,

...és hazatértem!

Hosszú út vezetett számomra a református hithez és a május 16-i konfirmációi fogadalmamhoz a hardicsai református templomban, amit a helybeli gyülekezet előtt hetvenkilenc évesen tettem.

Hollandiában születtem magyar szülők gyermekeként, és katolikus templomban lettem megkeresztelve. Iskolás éveimet Párizsban kezdtem, majd a genfi Kálvin János Gimnáziumban folytattam, ahol hét-éves kemény tanulás után leérettségiztem. Ez a gimnázium erős hatással volt a későbbi életemre, szellemi fejlődésemet. A genfi egyetem elvégzése után kivándoroltam Kanadába, majd az Egyesült Államokba, ahol továbbtanultam és ledoktoráltam. Ebben az életszakaszban a mindennapi gondok, a megélhetés, a családdal való törődés töltötte ki az életemet. Dolgoztam kutatóként a Szabad Európa Rádió-nál, tanítottam amerikai, német és török egyetemeken. Szüleimnek köszönhetően magyar maradtam, és igyekeztem mindenhol a magyarság ügyét szolgálni. Nyugdíjazásom után Magyarországon telepedtem le.

Mint sok más emberé, az én életem is egy folyamatos hullámvasút volt, de Isten mindig adott erőt és bátorságot ahhoz,

fennmaradjanak a magyar nyelvű szolgálatok” – mondja a lelkipásztor, aki szerint a nyelv megőrzésében nagy szerepe van a lelkésznek is, de elsősorban a szülőknek kellene foglalkozniuk a gyerekekkel, hogy beszéljék a magyar nyelvet is. „Aki nek helyén a szíve és az esze, annak a hovatartozásának a megállapítása sem kétséges” – teszi hozzá a lelkipásztor, aki azonban elismeri: mindenkinek lehetőséget kell adni arra, hogy anyanyelvén élje meg a hitét. Aki szlovák, annak szlovákul, aki magyar, annak magyarul.

Ifj. Demes Tibor szerint azért nehéz a gyülekezet jövőbeli terveiről beszélni, mert nincs utánpótlás. Itt is az a gond, hogy a hűség reformátusok lassan eltávoznak az élők sorából, gyermekek pedig alig születnek (az utóbbi két évben csak egy-egy kereszttelő volt).

A legfőbb és állandó feladatuk természetesen továbbra is Isten ígéjének a hirdetése, a megtérésre való hívás, hogy ne legyen hiábavaló a földi élet. Próbálják továbbá rendben tartani az egyházi épületeket. Idén átalakítják a parókiát, ahonnan az imatermet az egykori iskola épületébe helyezik át (előtte rendbe kell tenni), hogy 30–40 személy is kényelmesen elférjen benne. Elkészültét össze tervezik, a munkálatokat adakozásból oldják meg (ha kell, a község is hozzájárul a kiadásokhoz).

hogy a mélypontokból felemelkedjem és a nehézségeket leküzdjem. Éreztem, hogy egyszerre vagyok világpolgár és hontalan, aki keresi lelki gyökereit, az igazi keresztényen boldogságot és örömteljes felszabadultságot. Az egyik mélypont után találkoztam a mostani feleségemmel, aki akkoriban szintén egy fájó megpróbáltatáson esett át. Így egymás támasza lettünk, és együtt tudtunk új életet kezdeni. Ekkor arra is rájöttem, hogy nincs véletlen az ember életében: ami velünk megyesik, az Isten akaratával és segítségével történik.

Az egyik kutatómunkám révén kerültem a kaliforniai Redwood Cityben levő magyar református közösségbe, nyílt szívű emberekhez, majd nejem szülőhelyén a hardicsai református gyülekezetbe.

Mélyen éreztem szívemben és lelkemben, hogy a Gondviselés velem volt, és megmutatta az akarata és szeretete által számomra kijelölt utat. A bennem levő lelki úr fokozatosan feltöltődött. Ahogy Kálvin János a genfi híveinek hirdette: post tenebras lux, én is egyre tisztábban és fényesebben láttam a sötétség után a világozottságot. Most már biztosan tudom, hogy aki igaz szívvel és lélekkel törekszik Isten megismerésére, az megtalálja a hozzá vezető utat.

Reisch Alfréd

Egyesült a világ reformátussága Megszületett a Református Egyházak Világközössége

A népnyelv kálvinistának nevez minket. Tavaly emlékeztünk reformátorunk születése 500. évfordulójára, akinek ugyan vállaljuk az örökségét, de pontatlan lenne keresztyén nevünket tőle levezetni. Keresztyénnek lenni ugyanis sokkal több, mint egy ember hagyatéka. És református keresztyénnek lenni sokkal szélesebb megjelölés, mint csak kálvinistának lenni. A református egyházak azok, amelyek vállalják a 16. századi reformáció örökségét.

A református keresztyénség egyik jellemzője, hogy nem uniformizált az egyház szervezetét, egy bizonyos hitvallás szigorú betartását vagy Isten dicsőítésének formáját illetően. A sokszínűség viszont nem akadály a egységnek, éppen ellenkezőleg. Az uniformizáltság nem egység, hanem csak egy nézet és létmód erőltetése. Azt, hogy milyen színes a reformátusság, szépen demonstrálta a Grand Rapids-ben (USA) megtartott találkozó. Eddig a református egyházak néhány világszervezetbe tömörültek. A legnagyobb az 1875-ben alapított Református Világszövetség volt (egyházunk is a tagja), melyhez fokozatosan különféle református, presbiterianus és kongregacionalista egyházak csatlakoztak. 1946-ban létrejött egy másik református szervezet, a Református Ökumenikus Zsinat, amely konzervatívabb volt. (Némely egyház mindkettőnek tagja volt.)

Az utóbbi években a világszervezetek közeledtek egymáshoz, végül elszánták magukat az egyesülésre. Az új református közösség alakuló kongresszusára 2010. június 18-án és 28-án között a Michiganben levő Grand Rapids-ben került sor, a Calvin College épületében. (Ez egy nagyon modern, református gyökerekkel bíró iskola, amely a Calvin theological seminary nevű teológiai iskolával áll összeköttetésben.)

A kongresszuson több mint négyszáz küldött volt jelen a világ 107 állama több mint 230 református egyházából. Nagyszerű ünnepe volt ez a világkeresztyénség egyik családjának, melybe 80 millió ember tartozik. A küldötteket köszöntötték az Egyházak Világtanácsa, a Lutheránus Világszövetség és a Vatikán képviselői is. Rögtön az elején mindenki szembesült a világ megosztottságának tényével, ugyanis az amerikai állami szervek nem adtak vízumot hetvenegy, főként ázsiai és afrikai küldöttnek. Az egyesülő kongresszus mottója az *Ef 4,3*-ból volt: „... megtartani a Lélek egységét a béke kötelekével”.

A küldöttek június 18-án elfogadták és ünnepélyesen aláírták a Református Egyházak Világközössége alkotmányát, mely definiálja az új közösség alapjait, iden-

titását, értékeit és küldetését. Ezt olvashatjuk benne: „Az REVK alapja a három-egy Isten igéje, amely Jézus Krisztusban öltött testet és a Szentlélek által az Ó- és Újszövetség szent irataiban nyert kinyilatkoztatást. Az egyház éppen erről a három-egy Istenről tesz bizonyosságot. Az REVK kötelezi magát kifejezni a református identitást úgy, amint az az ősegyház ökumenikus hitvallásaiban, a reformáció időszakából származó történelmi hitvallásokban kifejezést nyert, és amint folytatódik a református közösség életében és bizonyágátételében.”

A következő napokban a küldöttek plenáris és szekciósüléseken, valamint regionális találkozókon dolgoztak. A kilenc szekció munkája tulajdonképpen kitűzte az REVK tevékenységi területeit, ezért megnevezzük őket: református identitás

Egyházunk küldötte, Marián Hamari püspökhelyettes aláírja az alkotmányt

és teológia; keresztyén egység és ökumené; igazságosság a gazdaságban és a földön; istentisztelet és lelki megújulás; a vezetés, a nevelés és a gondoskodás fejlődése; igazságosság a nemek között; az ifjúság megerősítése; misszió; béke és megbékélés. A szekciós munka a plenáris ülésen csúcsosodott ki az előterjesztett anyagok elfogadásával és az adott területekre szóló feladatok kitűzésével. A plenáris ülés fontos feladata volt az elnök és a végrehajtó bizottság megválasztása. Az REVK első elnöke **Jerry Pillay**, a Dél-afrikai Egyesült Presbiterianus Egyház lelkipásztora lett.

A kongresszus fontos részét képezték az istentiszteletek és a bibliaórák. Minden munkanap bibliaórával kezdődött (egyházunk küldötte vezette az egyik csoportot), majd közös istentisztelet volt, illetve később este istentisztelettel zárult. A fő, úrvacsorás istentisztelet, amelyen dicsőítették Istent az új világközösség létrejöttéért, június 20-án, vasárnap volt. A záró, ugyan-

csak úrvacsorás istentiszteletre június 27-én, szombaton került sor, és része volt a tisztségviselők beiktatása; az igehirdetést Jerry Pillay végezte. (Minden istentisztelet követhető volt az interneten, tehát a reformátusok az egész világon egy szívvel és egy szájjal dicsőíthették Istent.) Minden istentisztelet az istentiszteleti élet sokszínűségének és életképességének a megnyilvánulása volt. Mivel az istentiszteleteket a világ különböző sarkaiból érkezett küldöttek készítették elő, érdekes volt figyelni, mennyire különbözőképpen örülnek reformátusok az Isten általi üdvösségnek, illetve fejezik ki önátadásukat Istennek. Ahol fűj a Szentlélek, ott öröm és lelkesedés van. Az az ember, aki az ósdi templomban a hagyományos, „unalmas” istentiszteletekhez szokott, ilyen istentiszteleten szinte más világban érzi magát... De ezt az örömet megzavarta egy szomorú esemény: az indonéziai kántor, aki olyan lelkesen kísérte az énekeket, utolsó este tragikus körülmények között elhunyt, mivel elütötte egy autót...

Grand Rapids olyan területen fekszik, melyet a múltban indián törzsek laktak. Közöttük is sok keresztyén van, ezért az indián törzsek társvendéglátói voltak a találkozóknak. A sok szónok közül az egyik, **Richard Twiss** indián keresztyén aktivista rámutatott, milyen fontos megtalálni az Isten dicsőítésének azt a módját, amely hű a saját kultúrához és nyelvhez. A helybeli indián törzsek meghívták a résztvevőket az indián törzsek hagyományos találkozó-jára is. Érdekes volt az ismerkedés az amerikai indiánok kultúrájával és küzdelmükkel az igazságosságért.

A kongresszust meglátogatta sok ember az egész világról. Ezért a hivatalos munkakapcsolatokon kívül különféle workshopok, kulturális programok, munka- és informatív megbeszélések is sorra kerültek. Amikor az egész világból jönnek össze keresztyének, van mit mondani egymásnak. A beszélgetések, dicsőítések és énekek, sőt az imádkozások is gyakran késő éjjelig tartottak.

A küldöttek a zárónyilatkozatban kifejezték sajnálatukat a múlt miatt, amely gyakran megosztotta a keresztyénséget, de a vágyat is a Lélek egységének megőrzésére a békeség kötelekével (*Ef 4,3*). És ez igei felhívás az REVK egyesülő kongresszusa üzenetének tolmácsolására és alkalmazására az egyházak életében és a társadalomban, az emberek között.

Marián Hamari

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán a június 27-én megtartott diplomaosztó ünnepségen teológiai doktorokat is avattak. 2009. október 30-án az alábbi három lelkipásztor védte meg értekezését, miáltal jogosulttá váltak a teológia tudományok doktora (PhD) akadémiai cím viselésére.

ERDÉLYI PÁL

1970. november 13-án született Ógyalán. Itt végezte el az általános iskolát, majd 1988-ban a komáromi magyar gimnáziumban érettségizett. Utána felvételt nyert a prágai Károly Egyetem Evangélikus Teológiai Fakultására. A negyedik évfolyamot a wuppertali egyházi főiskolán végezte el. Tanulmányait 1994-ben fejezte be, amikor is magiszteri titulust szerzett.

Még 1993-ban segédlelkészként kihelyezték a csallóközarányosi, illetve az

ekeli gyülekezetbe. 1995 decemberében áthelyezték a Vágfarkasdi Református Egyházközségbe, ahol később megválasztották, jelenleg is ott szolgál. Lelkipásztori tevékenysége nem akadályozta abban, hogy tudományos munkáját tovább folytassa: óraadó tanárként a Calvin J. Teológiai Akadémián, később a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán ószövetségi bibliaismeretet és ószövetségi teológiát oktatott, 2002-ben ösztöndíjasként egy szemesztert a Zürichi Egyetem Protestáns Teológiai Karán töltött.

Doktori programja 2006-ban kezdődött Karasszon István professzor vezetésével. Disszertációs munkájában, melynek címe *Szent Háború az Ószövetségben*, érinti a háború, hadakozás eredetét (tudományos értelmezését), fejlődését. Bemutatja a Szent Háború jelenségét az ókori Keleten és azt a módot, amely szerint mindezt az ókori Izráel bevette a maga vallási közegebe. Tanulmányában három fontos kategóriát emel ki, amelyek elválaszthatatlannal összetartoznak, lényegükben azonban mégis különböznek egymástól: a történelmet, a régi közel-keleti háborús ideo-

EGYHÁZUNK ÚJABB DOKTORAI

lógia és az Ószövetség teológiáját, amely páratlan módon ötvözi a történelmi és irodalmi realitásokat.

LÉVAI ATTILA

1975. november 28-án született Királyhelmecen. Az általános iskolát Bodrogszerdahelyen, a középiskolát a kassai magyar gimnáziumban végezte. 1994-ben a Calvin J. Teológiai Akadémia első évfolyamának hallgatója lett, elvégzése után 1999-ben került ki a lelkészi szolgálatba.

Kezdetben a CJTA és ezzel egy időben a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház titkára, valamint réte-boldogfai segédlelkész. Önálló lelkészi szolgálatra 2000-ben lett kirendelve a csicsó-kolozsnémai gyülekezetbe, mely közösségeknek mindmáig lelkipásztora. Megválasztása és beiktatása 2008-ban volt. A lelké-

szi szolgálat mellett továbbra is a CJTA titkára volt, majd a CJTA-nak a komáromi egyetembe való beolvadása után a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának titkára, illetve tanársegédje. Itt szerez magiszteri oklevelet is 2006-ban, ugyanebben az évben felvételt nyert az első nappali tagozatos doktori évfolyamba, PhD-képzésre.

Doktori tanulmányai alatt – a kar vallás- és filozófiatörténeti tanszékén – elsősorban a népi vallásossággal igyekszik behatóbban foglalkozni. Disszertációját is e tárgykörből írja, címe: *Vallási hiedelmek és képzetek – különös tekintettel a Csallóközre és a Bodrogközre*. Témavezetője Molnár János dékán-tanszékvezető volt, míg munkájának védésekor opponensei: Bándy György tanszékvezető professzor, Csémy Lajos emeritus professzor a prágai Károly Egyetemről, illetve Liszka József etnológus, a Selye János Egyetem Tanárképző Karának dékánhelyettese.

Lévai Attila doktori munkája elsősorban a két régió hiedelemalkajával és -lényével foglalkozik – olyan aspektusban,

hogy a más vallásokkal való összefüggésekre mutasson rá.

PÓLYA KATALIN

Dobai Katalinként 1977. június 19-én Érsekújvárott született, Kisújfalun nevelkedett. Iskoláit alapfokon 1983 és 1991 között Kőbölkúton, középfokon 1991 és 1995 között Érsekújvárott a magyar tantervű gimnáziumban, felsőfokon pedig 1995 és 2001 között Komáromban a Calvin J. Teológiai Akadémián végezte. Ekközben az áldott emlékezetű Uwe-Martin Schmidt lelkipásztor-tanár segítségének köszönhetően az 1998/99-es tanévet Németországban, Wuppertalban töltötte. Egyetemi tanulmányai befejeztével 2001-ben a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház szolgálatába állt mint a teológiai hallgatók kollégiumi lelkésze, a reformá-

tus teológiai kar tanársegédje. Miután a CJTA belenőtt a Selye János Egyetembe s állami akkreditációt nyert, 2006-ban megszerezte a magiszteri titulust, ami doktori tanulmányai előfeltételül szolgált. Ezt követően Molnár János dékán buzdítására még az adott évben jelentkezett a teológiai karon induló doktori képzésre, ahol a rendszeres teológia területén kezdett kutatásba.

Eredeti témája a *Szentháromságban a 20–21. században* volt, mely a nappali képzés három éve alatt fokozatosan szűkült – először a feminista teológia trinitástanára, majd végül a német feminista teológusnő, Elisabeth Moltmann-Wendel istentanára. Térségünk teológiai munkáiban szinte alig foglalkoznak a feminista teológiával, pedig annak hatásai igencsak megéreződnek a magyar nyelvű teológiai írásokon (bár talán anélkül, hogy ez tudatosulna, illetve hogy a tanok forrását a feminizmusban látnák). Ezért fontosnak látta a női teológia nézeteinek ismertetését egy jeles teológusnő munkássága nyomán, s mindennek ítéletét a Szentírás mérlegén.

EGYHÁZUNK ÚJABB DOKTORAI

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán a június 27-én megtartott diplomaosztó ünnepségen teológiai doktorokat is avattak. 2010. június 24-én az alábbi három lelkipásztor védte meg értekezését, miáltal jogosulttá váltak a teológia doktora (ThDr.) akadémiai cím viselésére.

MOLNÁR ISTVÁN

1980. június 6-án született Királyhelmeccen. A nagygyéresi alapiskola után a királyhelmecei gimnáziumban érettségizett, majd a komáromi Calvin J. Teológiai Akadémián kezdte meg teológiai tanulmányait, ahol 2003-ban államvizsgázott. Miután a CJTA a Selye János Egyetem része lett, 2006-ban megkapta az említett

egyetem oklevelét. Teológiai tanulmányai alatt, a Stipendium Bernardinum ösztöndíjasaként egy évig Hollandiában az utrechti egyetem diákja volt. Ugyancsak teológiai tanulmányai alatt jelentkezett a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Vallásstanári Tanszékére, ahol 2006-ban sikeres záróvizsgát téve vallásstanári oklevelet szerzett. Jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának mentálhigiéné szakirányú továbbképzési szakának hallgatója.

Kibocsátása után Királyhelmeccre, valamint a hozzá tartozó pólyáni leányegyházközségbe és szolnocsikai szörványgyülekezetbe lett kihelyezve segédlelkészként, jelenleg is ezekben a gyülekezetekben szolgál (2005-től beosztott lelkészként). Mintegy három évig helyettes lelkészként a bodrogszentesi anyaegyházközség és a hozzá tartozó négy gyülekezet adminisztrálásával is meg volt bízva.

Doktori értekezésében az ökumenikus házasságkötési szertartás lehetőségeit vizsgálja, foglalkozik a vegyes házasság kérdésével, egyházjogi szabályozásával, az egyes felekezetek hozzá való viszonyulásával. A hitvallásbeli különbségekre

rámutatva nem ajánlja az ökumenikus házasságkötést (különösen a római katolikus egyház vonatkozásában), ugyanakkor szükségesnek tartja az erről való gondolkodást, ezért az értekezése végén egy feltevélekhöz kötött (a párbeszéd hiányában csupán elméleti síkon elképzelhető) közös liturgiát vázol fel a felekezeti relációk és esketési helyszínek függvényében.

RÁKOS LORÁNT

1983. augusztus 30-án született Rimaszombatban. Általános iskolába Rimaszécsen és Tormaján járt, az érettségét a miskolci Lévy József Református Gimnáziumban tette le 2001-ben.

Teológusi diplomáját 2006-ban szerezte meg a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán. Egyetemi tanulmányokat még jelenleg is folytat: a Miskolci

Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának negyedéves hallgatója.

A teológia elvégzése után egy évig a hanvai egyházközségben szolgált segédlelkészként, majd 2007 szeptemberétől egyházunk rimaszombati Zsinati Irodáján tevékenykedett mint intézeti lelkész, később – a 2008. évi II. lelkészképzési vizsga sikeres letétele után – mint zsinati tanácsos. Ezt a tisztséget a mai napig betölti. Emellett 2009 novemberétől a naprágyi egyházközség megbízott lelkipásztora.

Teológiai doktori értekezésének címe: *Protestáns jogteológiai summárium*. Benne a jogteológia aktuális fogalmát kívánta meghatározni; valamint igyekezett ötvözni azokat a teológiai és általános jogi ismereteket, amelyek hasznosíthatók az egyházjog alkotásában és alkalmazásában. Egy olyan korszerű tudományozás kidolgozása volt a célja, amely az egyházjogi jogviszonyokat, valamint az egyházjogból eredő jogalanyok és intézmények eljárásait képes kritika alá vonni.

A jogteológiai koncepció azt kívánja magába foglalni, hogy minden megnyil-

vánulásnak és magatartásnak Isten kijelentésének értékítélete alá kell esnie ahhoz, hogy megtalálhassuk a helyünket mind e mai világban, mind pedig a jövőben. Rákó Loránt is így tekint a szolgálatára és életútjára.

SZÉNÁSI SZILÁRD

Pozsonyban született 1975-ben. Élete első szakaszát Kamocsán élte, ahol boldog és élményekben gazdag gyermekkorát töltötte. Az alapiskolát a szomszédos Szímon járta ki, majd az érsekújvári gimnáziumban érettségizett. Ez idő alatt szólította meg Jézus, és a követője lett. Egy évig az akkor indult komáromi Katechetikai Szemináriumban tanult. Majd Peres Imre megszólítására Komáromban maradt az éppen akkor induló teológián, amit soha meg nem bánt, sőt büszke rá, hogy itt tanulhatott.

Első szolgálati helye Nagykeszi volt, ahol sok megoldásra váró, szélsőséges

emócióktól sem mentes problémára kellett megoldást keresni; majd lelkész feleségével együtt áthelyezték jelenlegi szolgálati helyükre: Martosra és Ímelyre.

Időközben oklevelet szerzett számítógépes rendszergazdaként, elvégzett egy drámapedagógiai tanfolyamot a Comenius Intézetben, és idén fejezte be posztgraduális tanulmányait a KGRE bölcsészkarának mentálhigiénés szakán.

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara által meghirdetett rigorózus doktori képzésre 2008-ban jelentkezett, mivel a kiírt témák közt szerepelt a szcientológia egyháza is.

A témával foglalkozva az újkori válások, egyházak és szekták alapítása terén mélyültek el az ismeretei: a társadalmi összefüggések és a tudományos vívmányok felhasználása tekintetében az adott új vallás sikeres terjedésének ok-okozati összefüggéseit boncolgatta. A szcientológiánál különösképpen a gazdasági háttér, valamint a pszichológia elemeinek felhasználása figyelemre méltó, ami arra ösztönzi, hogy tanulmányait tovább folytassa a pszichológia és a religionisztika kapcsolatát vizsgálva.

Ki hagyta rád a koronáját?!

„...légy alázatos...” (Mik 6,8).

Milyen? Alázatos? Nem egy divatos tulajdonság, tudom. Lehet, hogy nem is értitek. Amit pedig nem ismer az ember, azt nem cselekedheti tudatosan. Pedig nagyon jó lenne (mindannyiunk szempontjából), ha sok-sok alázatos ember élne a földön.

Ha a skála másik végéről indulunk, biztos könnyebben megértitek a szó értelmét és lényegét: gögös, kevély, öntelt. Ezek a tulajdonságok állnak az alázatossal szemben. A kevély ember meg van győződve önmaga eszményiségéről. Nincs szüksége arra, hogy fejlődjék, javuljon, mert tökéletesnek és hibátlan-nak gondolja magát. (Az ilyen embertől sokszor meg lehetne kérdezni: Ki halt meg és hagyta rád a koronáját?)

Az alázatos ember viszont ismeri saját gyöngeségeit, és tudatában van saját értékeinek is. Tehát nem képzelet sem többnek, sem kevesebbnek magát, mint amilyen valójában. Sőt! Képes használni az a-

dottságait, és ami még ettől is több: hajlandó ezeket mások javára is fordítani – így lesz jó közösségi ember, csapatmunkás az alázatos ember. Mert nem nézi le a másikat, hanem inkább fölnezi rá, ha ügyesebb, jobb valamiben, mint ő. Ezért képes az alázatos ember növekedni, fejlődni. Nem szenved rangkorságban, nem

a pénztárcájuk vastagsága és az autójuk márkája alapján rangsorolja az embertársait.

Ha az ember megtér, Jézus követője lesz, akkor „megvilágosodik” e fogalom tekintetében is, amint erről

„A búzakarász, ami érett, fejét lehajtja. Minden, ami érett, fejét lehajtja. Ha peccáson áll, abból tudhatod, hogy üres, s hamar eltörik a szára.”

(Zurab Murvanidze)

Mécs László pap-költő is bizonyágot tesz *Alázat* című versében:

„Valaki valamikor titok-tintával írt a lelkemre, / most látható lett az üzenet: / »Eddig nem találtál semmit, mert magadat kerested! / Hazudtál: / első volt az Én, második a Felebarát, harmadik az Isten! / Ezért nem találtál semmit. / A szentek és más hősök más sorrendet hajszoltak: / első az Isten országa, második a Felebarát, harmadik az Én. / Ez az út, az igazság és az élet.«”

A Jézus útján járó ember tehát alázatos. „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmét adja” (Jk 4,6).

–kdI–

Szeretet-hét 2010, avagy édes-szomorú lelki borzongások

Amikor ukrán állampolgárokkal találkozol és érted, mit mondanak, amikor a Horvátországból és Szerbiából jött ismeretlenekkel nem gond összebarátkozni, mert könnyen bemutatkoztok a szép magyar nyelven, édes borzongás fog el. Amikor ezek a testvérek tudnak

(hat országot) azoknak a száma, akik értik azt a szót, hogy szeretlek, akkor édes-szomorú borzongás fog el. Amikor arra gondolsz, hogy ennek a határtalan *szeretet* szónak kilencven éve még nem voltak határai, akkor szomorú borzongás fog el. Amikor nem érti mindenki,

konysági koncerteket rendeznek, keveske nyugdíjuktól adakoznak, és főképp imádkoznak azért, hogy a szomorú, fogvacogató, lelket rázó, szívet szorító borzongásokat valamennyire csillapítani tudjuk a közösségben az Úrtól tanult szeretettel. Hat ország keresztyén, református magyarjai (gyermekek és felnőttek) gyűltünk össze az Emmausban, Kecskeméttől tizenegy kilométerre, hogy a már említett *szeret* szó sugarait vizsgáljuk.

Beszéltünk róla, megtapasztaltuk és gyakoroltuk is az Isten-, ember-, természet-, haza- és egyházszeretetet. Sokféleképpen élhetjük meg a krisztusi szeretetet, annyi sugara van, életünk minden zugába bevilágít, megcirógat a melege. Csak gyakorolni kell.

Köszönjük, Szentlélek Isten, hogy munkálkodtál a kecskeméti, tivadarfalvai, biharfőlegyházai, bácsfeketehegyi, laskói és kiskisgyéres gyerekek és felnőttek szívében! Köszönjük, hogy ilyen nagy szeretettel szeretsz minket, Jézus!

„Vigasztaljátok tehát egymást, és építse egyik a másikat, ahogyan tesztétek is” (1Thessz 5,11).

Blanár Gabriella

válaszolni az *Áldás, békességre*, akkor is édes borzongás fog el. Amikor bejelölitek a térképen nemzeti színű szívecskékkel, hogy honnan jöttetek, és látjátok, hogy milyen nagy területet fed le

mi az a botaszki (tornacipő) és a patika (gyógyszertár), akkor fogvacogatóan szomorú borzongás fog el...

Jó, hogy vannak testvérek Kecskeméten, akik fáradnak a szervezéssel, jóté-

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa a 10. ülésén, amelyre 2010. június 26-án Hanván került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta a 9. ülés jegyzőkönyvét, és tudomásul vette az ülés határozatainak kiértékelését, valamint a még nem teljesített határozatokról szóló jelentést.

– Megbízta a missziói bizottságot, hogy 2010. szeptember 15-ig készítsen el egy gyors helyzetfelmérést a szomszédos protestáns egyházakban folyó romamisszióról, és tanulmányban összegezze a romamisszió lehetséges változatait – különös tekintettel az anyagi és emberi erőforrásigényre.

– A közoktatásról szóló 1/2000-es számú törvény értelmében a Közoktatási Tanácsba Milen Erzsébet rimaszombati iskolalelkészt és Kása Gergely közoktatási tanácsost delegálja.

– Hozzájárult Molnár Miklós felsővályi lelképásztor megválasztásához a Nagyráskai Református Egyházközségbe.

– Tudomásul vette, hogy az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese 2010. március 22-i hatállyal a Rozsnyói Református Egyházközség beszolgáltatásával Varga Zoltán szádalmási lelképásztort bízta meg.

– Samuel Knežo segédlelkésznek újra megadta a lelkészjelölti jogállást. Amennyiben Samuel Knežo segédlelkész 2011. június 30-ig nem abszolválja az I. lelkész-képesítő vizsgát, egyházunk felbontja vele a munkaviszonyt.

– Megítélte a lelkészjelölti jogállást Varga Tünde (Komárom) ötödéves pápai teológusnak.

– A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnöksége 2010. április 28-án kelt levelében megköszönte egyházunknak a Magyar Református Szeretetszolgálat haiti missziós útjára összegyűjtött 3,3 millió forintnyi adományt. A Zsinati Tanács ugyancsak megköszöni egyházunk híveinek a támogatást.

– Felkéri a jogi bizottságot, hogy foglalkozzék az Ondava-hernádi Református Egyházmegyének a Közalapról szóló 1/2009-es számú törvény 4. § (1) és (4) bekezdése értelmezésére vonatkozó kérelmével.

– Jóváhagyta a Gyülekezeti ének-zene 2010-ben című pályázatra beérkezett pályamunkák kiértékelésének eredményét, és engedélyezi a Süll Kinga egyházenész által javasolt összegek folyósítását a kedvezményezett egyházközségeknek: Újlót (II. barsi kórustalálkozó): 170 euró, Nagybáry (harmónium felújítása): 300, Csarna-

A Zsinati Tanács 10. üléséről

hó (harmónium felújítása): 300, Kisgéres (diktafon, szakmai nap, zenés áhitat): 300, Abaúj-tornai egyházmegye (egyházmegyei kórustalálkozó): 300, Kőrös (villanyzongora vásárlása): 300, Ladmóc (villanyzongora vásárlása): 300, Rimaszombat (orgona felújítása): 300, Alistál: (harmónium és fúvós hangszerek felújítása, zongora hangolása): 300, Kulcsod (orgona felújítása): 300 euró.

– Jóváhagyta a Közalap építkezési keretéből kifizetendő támogatásokat a 2010. évre, mégpedig a kuratórium által javasolt formában: Alistál (a református iskola építésének befejezése): 8750 euró, Zsigárd (a parókia felújítása): 8000 euró, Hontfüzesgyarmat (a templom felújítása): 4000, Serke (a templomtorony felújítása): 4100, Gömörliget (a templom külső javítása): 3000, Csarnahó (a templom tetőszerkezetének felújítása): 3250, Szirénfalva (a templomtető cseréje): 3000, Zahar (a templom felújítása): 3000, Beszter (a templombelső felújítása): 2500, Bátorkeszi (az egykori református iskola felújítása): 4000, Bajka (a templomtető teljes cseréje): 3000, Gömörszkáros (a templombelső javítása és festése): 900, Zsarnó (a templomablakok cseréje): 1000, Zemplén (a templomtető generáljavítása): 2750, Deregnő (a templom belső javítása): 1740, Pályin (lelkészlak és gyülekezeti ház építése): 2000, Kassa (a lelkészlak javítása): 1800, Vámosladány (fürdőszoba-javítás): 1000, Felsőlánc (a templom és a parókia kerítésének felújítása): 1000, Szöllöske (a parókia felújítása): 2000, Szenteske (a templomtorony javítása): 1000, Lasztóc (a templom nyílászáróinak cseréje): 700 euró.

– Jóváhagyta a Közalap egyházépítő keretéből kifizetendő támogatásokat a 2010. évre, mégpedig a pályázatokat elbíráló testület által javasolt formában: Jóka (bibliaismereti verseny gyermekeknek): 800 euró, Jóka (nyári ifjúsági és gyermek-táborok): 1200, Lakszakállas (nyári napközis gyermektábor): 100, Komáromi egyházmegye (VIII. egyházmegyei bibliaismereti verseny): 800, Bátorkeszi (nyári táborok): 2200, Bátorkeszi (V. Bátorkeszi István Napok): 450, Marcellháza (heti körzeti diakóniai ifjalkalmak): 400, Marcellháza (VIII. napközis tábor 2010): 100, Ipolyság (nyári gyermek- és ifjúsági tábor): 1800, Pozba (bibliai növény- és állatkert): 165, Hanva (ifjúsági konferencia és gyerektábor): 500, Gömörszkáros (bibliatábor): 100, Tornalja (nyári napközis gyermektábor): 100, Abaúj-tornai egyházmegye (gondnoki csendesnap, presbiteri

konferencia): 200, Körtvélyes (II. munkatársi csendesnapok és evangelizáció): 200, Kisgéres (egyházmegyei szavalóverseny): 100, Örös (egyházmegyei konfirmantustalálkozók): 1600, Bodrogszentes (nyári keresztény ifjúsági tábor): 200, Nagytornyos (nyári evangelizációs napközis tábor): 100, Nagygyéres (gyülekezeti napközis tábor): 100, Nagymihály (karácsonyi ifjúsági koncert): 200, Firesz (Élesztő – Országos ifjúsági találkozó): 5000, Firesz – FIX (Ifjúsági alkalmak szervezése): 4100 euró, Firesz – Duna Menti Egység (ifjúsági alkalmak szervezése): 4200, Re-Mi-Dia (tavaszi ifjúsági konferencia): 400, Re-Mi-Dia (ifjúsági konferencia): 600, Re-Mi-Dia (református családok konferenciája): 1000, Re-Mi-Dia (református idősök konferenciája): 1000, Börtönmisszió (börtönben levők családjainak segítése): 2000, Fénysugár Polgári Társulás (gyermekmunkás-konferencia): 300 euró.

– Hozzájárult ahhoz, hogy Palcsóné Écsi Gyöngyi hetényi lelképásztor a Buenos Aires-i gyülekezetben missziói szolgálat keretében 2010. őszén két hónapon keresztül ellássa a lelkési szolgálatokat.

– Jóváhagyta 17 600 euró kölcsön folyósítását a Pozbai Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2015. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 százalékban szabja meg. A kölcsön kizárólag a postaépület megvásárlására használható.

– Felkéri a jogi bizottságot, hogy foglalkozzék az Ondava-hernádi Református Egyházmegyének a választásokról szóló 3/2007-es számú törvény módosítására tett javaslatával (arra vonatkozik, hogy az egyházmegyei és egyetemes egyházi tisztségviselőket ne a presbitériumok, hanem az egyházközségek választójogú tagjai válasszák).

– Az olcsvári szórványgyülekezetet (ondava-hernádi egyházmegye) 2010. július 15-i hatállyal egyházközséggé minősíti. Az Olcsvári Református Egyházközség a Beszteri Református Egyházközség leányegyházközsége lesz.

– 2010. szeptember 1-jei hatállyal Buza Zsolt komáromi beosztott lelkészt áthelyezi helyettes lelkésznek Rozsnyóra, Tok Tünde deáki helyettes lelképásztort áthelyezi beosztott lelkésznek Dunaszerdahelyre, Édes Réka újlóti helyettes lelképásztort áthelyezi helyettes lelkésznek Deákira, Édes Ákos dunaszerdahelyi segédlelkészt áthelyezi Deákira (felügyelő

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

lelképásztora: Édes Réka), Sándor Veronika újbarsi helyettes lelkészt áthelyezi helyettes lelkésznek Újlóra, Szarvas Erzsébet búcsi beosztott lelkészt áthelyezi helyettes lelkésznek Felsővályba.

– 2010. október 1-től segédlelkészként alkalmazza és kirendeli szolgálatra az alábbi személyeket: Kürthy Anitát Vágfarkasra (felügyelő lelképásztora: Erdélyi Pál), Miroszlav Vargát esperesi segédlelkésznek az Ondava-hermádi Református Egyházmegyébe (felügyelő lelképásztora: Juraj Brecko esperes), Virág Szilviát Komáromba (felügyelő lelképásztora: Fazekas Zsuzsanna), Szarvas Lászlót Kálósára (felügyelő lelképásztora: Molnár Sándor), Bodnár Arankát Rozsnyóra (felügyelő lelképásztora: Buza Zsolt), Egri Gergőt Nagykaposra (felügyelő lelképásztora: Pándy Árpád), Galgóczy Tímeát Iványiba (felügyelő lelképásztora: Orémus Ilona). Karvansky Mónika továbbra is a Bécsi Református Egyházközségben végzi a segédlelkész szolgálatot (felügyelő lelképásztora: Görözdí Zsolt).

– Tudomásul vette a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium 2009. évi zárszámadását, és engedélyezi, hogy a 15 655,58 euró hiány az alaptőke terhére kerüljön lekönnyítésre.

– Tudomásul vette a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumhoz tartozó Egyházi Iskolai Étterem 2009. évi zárszámadását, és engedélyezi, hogy a 767,65 euró hiány az alaptőke terhére kerüljön lekönnyítésre.

Serke

Jubileumi visszatekintés

2010. május 23-án a pünkösdi istentisztelet keretében sor került a serkei gyülekezet hetvenéves lelképásztornak, **Pohóczky Bélának** a köszöntésére, aki már tizenöt éve szolgál a serkei gyülekezetben.

Az Úristen idős szolgáját **Kovácsné Nemes Szilvia** pénztáros köszöntötte és méltatta. Szamba vette mindazt a munkát, amit ez alatt a tizenöt év alatt a gyülekezet javára és Isten szolgálatában elvégzett. A lelkek mentése mellett maradandó dolgoknak ítélte meg a harang megkoronázását, az orgona megjavítását, a templomtető felújítását, a templom falainak szigetelését, a belső fal festését, a gályarabok emléktáblájának elkészítését, és megemlítette köszöntőjében a gépkijelítést is, ami szintén a lelképásztor nevéhez fűződik. Mindezért tolmácsolta a presbitérium, a gyülekezet és az egész fa-

A Zsinati Tanács 10. üléséről

– A Zsinat elé terjeszti a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központja 2009. évi tevékenységéről szóló jelentést.

– 2010. július 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezi a Zsinati Elnökség ZSE-127/2002-es számú határozatát, és engedélyezi Sebők János megválasztott lelképásztor beiktatását a Madi Református Egyházközségben.

– Jövőhagyta 1500 euró kölcsön folyósítását a Bártkai Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje: 2015. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 százalékosan szabja meg. A kölcsön kizárólag a templom felújítására használható.

– Jövőhagyta a júniusi I. és II. lelkész-képesítő vizsgák eredményeit, és Beňadik Adrián, Bohony Beáta, Csiba Zoltán, Fábíán Tibor, Fecsó Yvett, Fekete Annamária, Dukon András, Geréb Géza, Háromszéki Botond, Juhász Éva, Kovácsi Krisztián, Molnár Malvina és Alena Šindelářová lelképásztoroknak érvényesíti a teljes lelkési képesítésüket.

– Megbízta Molnár Sándor zsinati főtanácsost, hogy a következő ülésre gondoskodjék a lelkésztovábbképzési rendszernek az eddigi koncepció alapján történő kidolgozásáról.

– A Nagyölvédi Református Egyházközségnek kölcsön formájában kész biz-

tosítani a templom felújításához hiányzó 15 000 eurót.

– Tudomásul vette, hogy az Abaúj-tornai Református Egyházmegye Tanácsa Mudi Róbert berzétei lelképásztornak engedélyezte vállalkozói tevékenység végzését falusi turizmus, szállásadás tevékenységi körben.

– Engedélyezte, hogy a Komaróci Református Egyházközség elcserélje a felterjesztett ingatlancsere-szerződésben jelzett ingatlanjait a Komaróc község tulajdonában levő – ugyanazon szerződésben feltüntetett – ingatlanokért.

– Hozzájárult ahhoz, hogy a Felsőcsáji Református Egyházközség elcserélje a tulajdonában levő, a 271-es tulajdonlapon vezetett 207/2-es számú parcellát (szántóföld, 818 négyzetméter) a 640-es számú tulajdonlapon vezetett, 226/26-os számú parcelláért (kert, 384 négyzetméter) és a 285/9-es számú parcelláért (szántóföld, 591 négyzetméter).

– 996 euró egyszerű, vissza nem térítendő támogatást hagyott jóvá a rimaszombati Egyházi Iskolai Étterem részére. A Zsinati Tanács a Besztercebányai Megyei Önkormányzatnál kezdeményezni fogja az étterem finanszírozásának igazságos módosítását.

– Pál Bertalan egykori lelképásztort 2010. augusztus 1-től kész lévitaként alkalmazni. Lévitai szolgálatát a hanvai Diakóniai Központban fogja végezni.

– Hozzájárul ahhoz, hogy az Uzapanyiti Református Egyházközség eladja lakhatatlan parókiáját. Az eladás jóváhagyásának feltétele, hogy az egyházközség az eladásból származó bevételt azonnal szántóföld vásárlására fordítja.

– Hozzájárul ahhoz, hogy a Jénei Református Egyházközség a 145-ös számú parcelláját (1,98 ha) elcserélje a Czíkó János és ifj. Czíkó László tulajdonában levő, 20 884 négyzetméter szántóföldért és 6042 négyzetméter legelőért.

– Tudomásul vette, hogy a Barsi Református Egyházmegye Tanácsa Borszán János ipolysági lelképásztornak engedélyezte vállalkozói tevékenység végzését (internetes keresztyén könyvesbolt működtetése).

– Megbízta Molnár Árpád zsinati tanácsost, hogy gondoskodjék egyházunk képviselőtéről a kábítószeresek lelkigondozása témakörében rendezendő konferencián.

– Jövőhagyta 100 euró befizetését a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata tagdíjaként.

lu köszönetét, a lelképásztor nyugdíjas éveire pedig Isten áldását kívánta.

A gyülekezet ajándékát **Kovács Béla** és **id. Bódi László** volt gondnokok adták át.

Kovácsné Nemes Szilvia

Léva

Első kisköri presbiteri találkozó

„...legeltessék az Isten közöttetek levő nyáját” (1Pt 5,2a).

A Magyar Református Presbiteri Szövetség Északpesti Területi Szervezete és a Barsi Református Egyházmegye részéről az elmúlt évben nyilatkozat született, miszerint a magyarországiak segíteni fogják a barsi egyházmegyét, hogy megalakulhasson a presbiteri szövetség itteni területi egysége. Ennek megvalósulása érdekében megtettük az első lépést: 2010. június 6-án Léván volt a Barsi Református Egyházmegye első kisköri presbiteri találkozója.

A helybeli lelkész, **Kassai Gyula** áhítata és egy konfirmandus kátéolvasása után az Újszövetség keletkezéséről hall-

A presbiteri konferencia résztvevői új felismerésekre tehettek szert

gattunk meg egy igen érdekes előadást **Pecsuk Ottó**, a Magyar Bibliatársulat főtítkára jóvoltából.

Az előadással kapcsolatos kérdéseket a gyülekezetek már előzetesen megkapták kidolgozásra, és a helyszínen válaszolták meg őket. A választ adó gondnokok és

presbiterek nemcsak megállták a helyüket, de bizonyították is, hogy már a felkészüléssel töltött időben is és a találkozón is erősödtek, épültek, képezték magukat. Lehet, hogy Magyarországon, ahol erőteljes a presbiteri munka, ez nem okoz gondot, de itt, ezek a presbiterek és gondnokok úttörőkké váltak. Hadd álljon itt a nevük: **Csáki Gyula** (Vámosladány), **László Béla** (Nyitra), **Tóth Adrián** (Nagysálló), **Molnár Zoltán** (Nagyölvéd), **Végh Gábor** (Felsőszecse), **Baják Margit** (Pozba), **Bohák József** (Érsekkéty), **Pólya Gyula** (Farnad).

Judák Endre, a Magyar Református Presbiteri Szövetség képzési titkára a presbitériumokban való közösségteremtő munkáról beszélt, gyakorlati példákkal alátámasztva előadását. **Géresi Róbert** püspökhelyettes elmondta, mennyire fon-

elején elhangzott érdekes tudományos előadásnak köszönhetően az egyes előadások témáinak háttérét is megismerhették a hallgatók, de talán mégsem a megalapozottság és a tudományosság volt a lényege ennek az együttlétnek, hanem hogy

Judák Endre (balra) és Pecsuk Ottó

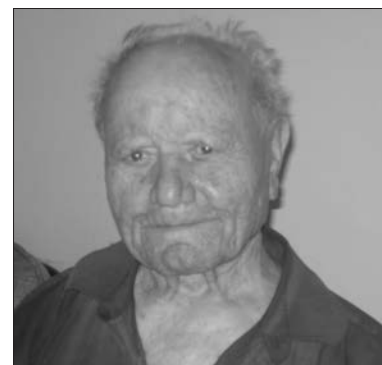
meg- és belássa mindenki: mennyire fontos a közös munka, együttműködés mellett a lelki közösség építése is a gyülekezeteinkben.

Ambrus Erika

Hűséggel és odaadással

„De áldott az a férfi, aki az Úrban bizik, akinek az Úr a bizodalma” (Jer 17,7).

Június 15-én töltötte be nyolcvanadik életévét a hardicsai egyházközség tiszteletbeli kurátora, **Peti Sándor**, aki hosszú éveken át hűséggel és odaadó figyelemmel végezte a gondnoki szolgálatot. Nem csak templomba járása példaértékű, de tapasztaltuk igei szolgálatát is a gyülekezet különböző alkalmain: konfirmációkor, amikor buzdította az ifjakat; temetéseken, ahol a virrasztási és kántori szolgálattal a

krisztusi reménységre irányította a gyászolók figyelmét; akárcsak határozott irányítását a presbiteri gyűléseken.

A jubilánst a templomban szeretnénk volna köszönteni, de sajnos egészségi állapota ezt nem tette lehetővé. Így hát a lekipásztor és két egykori presbiter az otthonában mondtak neki köszönetet hitbeli buzgósággal végzett egyházi munkájáért és kívántak sok erőt a testi gyengeségek hordozásához.

Ifj. Demes Tibor

A szépsi, zsarnói és tornai gyülekezet természetbeni támogatásban részesített három árvíz sújtotta észak-borsodi települést. A főként tartós élelmiszerből, tisztítószerekből, ág- és ruhaneműből összeállt adományt **Gábor Lajos** lekipásztor (jobbra) vezetésével szállították el Edelénybe, Szendrőre és Szendrőládra. Az utóbbi településen az adományt a népfőiskola elnöknője (középen) vette át.

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán (amint arról már előzetesen beszámoltunk) 2010. június 27-én volt az istentisztelettel egybekötött diplomaosztó. A komáromi református templomban ígét hirdetett Karasszon István professzor, az Őszövetségi Tudományok Tanszékének vezetője. Az egyetemet Stoffa Veronika professzor asszony, rektorhelyettes képviselte.

Molnár János dékán Bodnár Aranka (Örös), Bóna Zoltán (Dunavarsány), Demeter Vilma (Nyírágó), Egri Gergő (Bacska), Karvansky Mónika (Bátorke-szi), Kürthy Anita (Vágfarkasd), Molnár János (Gice), Szarvas László (Rimaszombat) és Virág Szilvia (Mad) végzősöket magiszterre avatta, akik esküt tettek, hogy az egyetemen megszerzett címhez egész életükön át méltó módon viselkednek és tudásukat egyházunk, népünk és az egész emberiség javára használják. Az eskü megerősítése után kiosztásra kerültek az oklevelek.

Ezt követően a dékán jelentést tett arról, hogy Molnár István (Királyhelme-c), Rákos Loránt (Naprágy) és Szénási Szilárd (Martos) 2010. június 24-én komisz-szionális vizsgát tettek, miáltal jogosultak lettek a ThDr. cím viselésére. A rektorhe-lyettes engedélyezte, hogy a dékán elvé-gezze az avatási szertartást és átadja a dip-

Komárom

Diplomaosztó és doktoravatás

lomákat. A nevezett teológiai doktorok a magiszterekéhez hasonló esküt tettek, a diplomák átadása után a tanárok doktorrá fogadták őket.

Molnár János dékán történelmi pillanatok tartotta, hogy bemutatthatta a rektor-

zárszava után a hallgatók nevében Szarvas László mondott köszönetet.

Az alkalom további részében az ex-mittáció következett, amelyet egyházunk püspöke, Fazekas László végzett. A végzősök felsorakoztak az úrasztala előtt,

helyettesnek a kar 2009. október 30-án végzett doktorait, nevezetesen Erdélyi Pált (Vágfarkasd), Lévai Attilát (Csicsó) és Pólya Katalint (Párkány), akik doktori vizsgájukat követően jogosultak lettek a PhD cím használatára. A teológiai tudományok doktori latinul tették le esküjüket, miután a professorok „Doctorem recipio” fogadalommal doktorrá fogadták őket.

Ezután Stoffa Veronika professzor asszony mondott beszédet, majd a dékán

esküt tettek, és a püspök rájuk helyezte a palástot. A nemzeti imádság után a 434. dicsőretet énekelve vonultunk ki a templomból.

Az istentisztelet után sor került a már hagyománnyá vált koszorúzásra a hajdani Calvin J. Teológiai Akadémia épületének falán elhelyezett emléktáblánál. Az alma mater egykori hallgatói elhelyezték az emlékezés koszorúit néhai tanáraik és diáktársuk emlékére.

Öllös Erzsébet

Tornagörgő

Jézusra tekintve hálából cselekedni

2010. június 27-én a tornagörgői református templom adott otthont az abaúj-tornai egyházmegye nőszövetségi közgyűlésének. Az ígét Szabó Annamária, az SZRKE Diakóniai Központja igazgatója az 1Jn 4,7-8 alapján hirdette: a szeretetből fakadó cselekedetre, a diakónia lényegére hívta fel a figyelmet.

Utána Hranýó Eleonórának, az egyházmegyei nőszövetségi elnöknek a beszámolója következett, melynek mottójául az alábbi ígét választotta: „Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel”

(Gal 6,10a). És az elmúlt fél évben valóban cselekedtek is a jót a nőszövetség tagjai: betegetek és időseket látogattak, napközis gyermektáborokat szerveztek; keresztelésekor az újszülötteknek hímzett zsebendőt, a konfirmandusoknak hímzett könyvjelzőt ajándékoztak; adományokat gyűjtöttek árvaházak, iskolák, óvodák számára; részt vettek a lepra-, börtön-, kazetta- és iratmisszióban, a Szeretethíd önkéntes napon, és számos más alkalmat szerveztek. Az év hátralévő részében – az állandó feladatok mellett – egy missziós nap és egy jótékonyági bál megszervezését tervezi a szövetség.

Fruttus István Levente nagykörsi főiskolai tanár előadásából a jelenlevők megtudhatták, hogy a diakónusnak elsősorban Jézussal kell kapcsolatának lennie, csak azután a másik emberrel – ebben különbözik a szociális munkától. A diakónia lényege tehát: Jézusra tekintve, hálából segíteni a másik emberen. Négy fázisa van, az első a személyes fázis: egy gyüle-

Fruttus István Levente előadása

kezeti tag Jézus iránti hálából megindul egy másik gyülekezeti tag segítségére. A másik a karizmatikus fázis: a gyülekezetben van egy karizmatikus ember, aki megszervez egy segítő csoportot. A harmadik a professzionális fázis: a gyülekezetben a lelkész munkatársaként önkéntes, de képzett diakónus dolgozik. Az utolsó pedig a komplex fázis: egy diakóniai vállalkozás alakul ki a piac törvényei szerint.

Az előadás után az országos nőszövetség elnöknője, Fülöp Angéla szólt néhány biztató szót. A zárszóban Hranýó Eleonóra megköszönte a szolgálatokat, és szeretetvendégségre hívta a megjelenteket. Mindezért egyedül Istené a dicsőség!

Hranýó Eleonóra

Rendhagyó alkalom volt 2010. július 3-án az Ökumenikus Lelki-gondozói Szolgálat és a Szlovák és Cseh Politikai Foglyok Szövetségének szervezésében Garamszentgyörgyön és Zselízen megrendezett emlékünnepek.

A garamszentgyörgyi evangélikus templomban megtartott hálaadó istentiszteleten **Jaroslav Balocký** evangélikus lelkész-alezredes hirdette Isten ígését, majd **Ján Ondrejčín** és **Ján Čermák** evangélikus, valamint **Antala Éva** református lelkészek szolgáltak. Az alkalmon részt vettek azon politikai elítéltek és hozzátartozók, akik pár évtizeddel ezelőtt a Zselíz-nagypusztai Büntetés-végrehajtási Intézetben raboskodtak.

Bár már csak néhányan élnek közülük (Csehországban és Szlovákiában), de ők erőt és fáradságot nem kímélve vállalták a hosszú utat, hogy egy napot együtt töltsenek – imádkozva, emlékezve azokkal, akikkel hosszú esztendőket töltöttek együtt a rácsok mögött. Megdöbbentő volt tapasztalni, hogy milyen hittel tudták végigélni a zöld pokolnak nevezett munkatábor, ahova családjaiktól messze, hitük

Garamszentgyörgy–Zselíz Emlékezés a megbocsátás jegyében

miatt hurcolták őket. (Az intézet az elmúlt politikai rendszerben a női politikai foglyok legszigorúbb munkatáborának szá-

vetett reménység tartotta őket, mikor kicsi gyermekeiket kellett elhagyniuk, de hosszú évek múltán is a megváltó Krisztusnak adnak hálát ezért a próbatételért. Szívükben nincs harag, csak megbocsátás. Ezt táplálják gyermekeik, hozzátartozóik szívébe is, akik elkísérték őket az emlékezés útján.

A szolgálattevők a garamszentgyörgyi templomban

mított.) Emlékezéseikben bizonyoságot tettek arról, hogy csak az örök Istenbe

folytatódott, ahol az egykori fogvatartottak elhelyezték az emlékezés koszorúit azon fogolytársaik emlékére, akik már átköltöztek az örök mennyei otthonba.

A zselízi koszorúzás

Az intézetben a helyi parancsnok köszöntötte a megjelenteket, majd a politikai foglyok szövetségeinek cseh és szlovák vezetői emlékeztek. Az áldott alkalomért soli Deo gloria!

Antala Éva

Naprágy Dicső múlt – reménykedő jelen

Az emlékezés és a hálaadás jegyében gyűltek össze július 17-én a naprágyi hívek és a gömői egyházmegye lelkészei és gondnokai, valamint a meghívott vendégek a naprágyi templomban, hogy ünnepi istentiszteleten mondjanak köszönetet Isten megtartó kegyelméért.

A naprágyi gyülekezet idén ünnepi temploma átalakításának és orgonája beépítésének 100. évfordulóját, amely alkalom nagybecsű emlékeket és örömteli érzéseket idézett elő az emberek szívében. **Rákos Loránt** helybeli lelkipásztor köszöntését követően az igehirdetést **Fazekas László** püspök tartotta, aki az *5Móz 11,18–21* alapján szólt a gyülekezethez. Elmondta, minden közösség életében fontos, hogy a megelőző nemzedék hagyatékára építeni tudjon. Az igehirdetést követően **Füzér Éva** olvasta fel az 1910. évi Sárospataki Lapokban megjelent tudósítást az akkori ünnepi templom- és orgonavató istentiszteletről, felidézve ezzel az akkori életerőt a mostani templomfalak között. A megemlékezést **Kotán Katalin** szavalata is gazdagította. **Nagy Ákos Róbert** esperes köszöntőjében elmondta, hogy a száz évvel ezelőtti naprágyi gyüle-

kezet követendő példát állított nemcsak eme gyülekezetnek, hanem az egész egyháznak.

Ezt követően **Rákos Loránt** tartotta meg ünnepi beszédét, aki a fogyatkozó gyüle-

Az úrasztalánál a naprágyi lelkipásztor

kezet szívére helyezte, hogy mindaddig, amíg e közösségben Isten ígéje hangozni fog, addig gyülekezet is lesz Naprágyban; majd felkérte **Fazekas László** püspököt, hogy leplezze le a templombelsőben ez alkalomból elhelyezett emléktáblát, a naprágyi gyülekezet „eben háézerét”.

Mindezek után a helybeli lelkipásztor köszönetet mondott az ünnepelő közösségnek, a szolgálattevőknek, valamint külön köszöntötte **Sápos Gyulát**, a naprágyi

Az ajtó felett elhelyezett emléktábla

egyházköztség nyugalmazott lelkipásztort, akinek megköszönte a gyülekezetben végzett csaknem negyvenévesi szolgálatát. Az istentisztelet a Himmusz és a 167. dicséret elénekelésével zárult, ami után a gyülekezet minden jelenlévőt szeretetvendégségre invitált, hogy a lélek mellett – amely e szép ünnepélyen oly gazdag táplálékban részesült – a test is megkapja a maga eledelét.

Istennek legyen hála, hogy ezt az alkalmat megélhettük és e történelmi időszakról testvérek között megemlékezhettünk! Bízunk benne, hogy gyülekezetünk helyet fog adni még történelmi eseményeknek.

Rákos Loránt

TÜSKI ISTVÁN LAJOS
(1924–2010)

A mennyei Atya július 27-én 86. életében hazaszóltotta Tüski István Lajost, a Hollandiai Magyar Protestáns Lelkigondozói Szolgálat lelkipásztorát, a Mikes Kelemen Kör egyik alapítóját. 1947-ben ösztöndíjjal került Hollandiába, ahonnan a kommunista hatalomátvétel után nem engedték vissza Magyarországra. Így lett összekötő kapocs a két ország között, de figyelme kiterjedt a Nyugat-Európába menekült magyar, sőt az egész Kárpát-medencei reformátusságra is. Isten számtalan módon fel tudta őt használni a segítségnyújtásra.

„...én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem. De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, és hozzám való kegyelme nem lett hiábavaló, sőt többet fáradoztam, mint ők mindnyájan; de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme” (1Kor 15,9–10).

Az elhunyra emlékezve szeptember 17-én 11 órakor hálaadó istentisztelet lesz a vianeni Hoeksteen templomban.

Egyházzenei alkalmak

III. Országos kántorkonferencia

Időpont: 2010. október 1–2.

Helyszín: Rimaszombat, a Tompa Mihály Református Gimnázium Kollégiuma

Jelentkezési határidő: 2010. szeptember 20. (Részvételi díj nincs!)

Bővebb információt lehet kapni az SZRKE egyházzenei osztályán: 945 01 Komárom, Jókai utca 34., tel.: 0915/737 801, refzene@refzene.sk; www.refzene.sk

A gömői egyházmegye kórustalálkozója

Időpont: 2010. szeptember 26., (vasárnap), 14 óra

Helyszín: Losonc, református templom

Választás. Június 15-én az Európai Parlament alelnökévé választották Tökés Lászlót, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület volt püspökét.

Református Énekek IX. Június 25-én a budapesti Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermében adott hangversenyt a Kárpát-medencei egyesített református kórus, melynek mintegy 350 tagja között ott voltak a Firesz Cantate Domino kórusának énekesei is.

Domborműavatás. Június 30-án a madari Édes Gergely Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola falán leleplezték a falu szülötte, a névadó költő, református lelkipásztor domborművét, Nagy János szobrászművész alkotását.

Kántorképző. Július első három hetében ismét az alistáli gyülekezet imaháza, illetve a református iskola adott otthont az SZRKE egyházzenei osztálya által immár tizenharmadik alkalommal megszervezett Országos Kántorképző Tanfolyamnak, amelyen tizenötven vettek részt. A záró istentiszteletre július 18-án az alistáli református templomban – a gyülekezeti tagok részvételével – került sor.

Kórustábor. A jókai Betlehem Missziós Központban július 26-a és augusztus 1-je között rendezték meg a VII. Gyermekkórustábort. Az énekelni szerető gyermekek a hét folyamán az arám hadseregparancsnok, Naamán gyógyulásának történetét tanulták be, majd a záró istentiszteletre.

Konferencia gyermekmunkásoknak

„Tudja meg ezt a jövő nemzedék, a születendő fiak, és ha felnőnek, beszéljék el fiaiknak, hogy Istenbe vessék bizalmukat; ne felejtsek el Isten nagy tetteit, és tartsák meg parancsolatait” (Zsolt 78,6–7).

A Fénysugár Polgári Társulás 2010. szeptember 18-án (szombat), 9.30 órai kezdettel gyermekmunkás-konferenciát tart a kassai református templomban, amely hálaadó istentisztelettel kezdődik. A Vasárnapi Iskola Szövetség (VISZ) és a Fénysugár Polgári Társulás munkatársai által tartott szakmai nap előadásai a következő témákat ölelik fel: *Miért hirdessük az evangéliumot a gyermekeknek?, Mit vár Isten a tanítótól?, A család és a gyülekezet felelőssége a gyermekek iránt, Soli Deo Gloria – fényképes visszaemlékezés.*

Az ebédszünetben az érdeklődőket gyermekmisszióval foglalkozó könyvek vására és kiállítás várja, majd a napot ötlebörzéssel zárjuk. A rendezvény védnöke egyházunk püspöke, Fazekas László.

A Fénysugár Polgári Társulás vezetősége

ten a református templomban sikerrel elő is adták a zenés kompozíciót.

Élesztő. Isten dicsőítése volt a témája a Fialat Reformátusok Szövetsége Élesztő elnevezésű országos ifjúsági táborának, amelyet az 1Kor 10,31 alapozott meg: *„Akár esztek..., akár isztok, bármi más cselekedsztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek!”* Az augusztus 11-e és 15-e között az Alacsony-Tátrában levő Királylehotán lezajlott találkozó résztvevőit felkereste és köszöntötte Fazekas László püspök is.

A család hete Somorján. A somorjai egyházközség szervezésében a VI. Templomkerti Napok részeként Pálhegyi Ferenc pszichológus és felesége tart előadást szeptember 6. és 12. között, minden este 19 órától a református templomban.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Szeptember 5-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásának témája a sáskajárás. A fáraó a sok csapás után már majdnem rááll arra, hogy elengedje az izraelitákat, de végül meggondolja magát. Ennek következményéről Varga Zoltán szádmási lelkipásztor szól a hallgatókhoz.

Szeptember 19-én 8.05-kor a Világosságban Végső László dunaszerdahelyi segédlelkész az újabb egyiptomi csapásról, a sötétségről szól.

Október 3-án 8.05-kor a Világosságban Fecsó Yvett péderi lelkipásztor a kivonulásra való készülődést hozza közelebb a hallgatókhoz.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05.

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. Kiadja a Zsinati Elnökség (Jókai u. 34, 945 01 Komárno). Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László
Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkesítő hivatalokban.
Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:
930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk
Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09